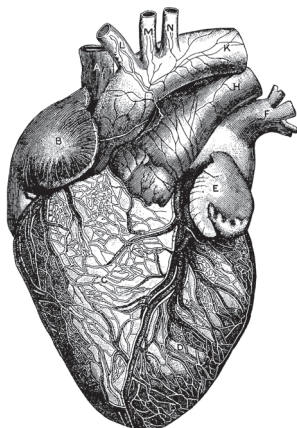

AZIZ ANSARI

MODERNE ROMANTIEK

Een hilarische en leerzame zoektocht naar liefde

In samenwerking met Eric Klinenberg

ISBN 978-90-225-7628-1
ISBN 978-94-023-0578-4 (e-boek)
NUR 400

Oorspronkelijke titel: *Modern Romance*
Oorspronkelijke uitgever: Penguin Press
Vertaling: Theo van der Ster
Omslagontwerp: Jay Shaw en Pinta Grafische Producties
Auteursfoto: © Ruvan Wijesooriya
Zetwerk: Zeno, Amsterdam

© 2015 by Modern Romantics Corporation
Nederlandstalige uitgave © 2016 Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition published by arrangement with Penguin Press, an imprint of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Inleiding	7
1	Je soulmate zoeken 17
2	Het eerste afspraakje 39
3	Online daten 75
4	Over keuzes en mogelijkheden 129
5	Liefde in andere landen
6	Oude wijn in nieuwe zakken: sexting, ontrouw, spioneren en een relatie beëindigen 185
7	Settelen 219
Conclusie	245
Dankwoord	263
Noten	267
Bibliografie	275
Fotoverantwoording	279
Register	281

O, SHIT!

Bedankt dat je mijn boek hebt gekocht. Dát geld is alvast binnen. Maar ik heb er echt hard aan gewerkt, dus ik denk dat het resultaat je wel zal bevallen.

Eerst iets over dit project zelf. Als je enig succes boekt als stand-upcomedian, dan word je al snel gevraagd een humoristisch boek te schrijven. In het verleden heb ik daar steevast nee tegen gezegd. Ik ben altijd van mening geweest dat stand-upcomedy het beste medium voor mij was. Een boek zou minder leuk zijn en mijn ideeën kon ik veel beter op het podium kwijt.

Waarom heb ik dan toch besloten om een boek over de romantiek van deze tijd te schrijven?

Een paar jaar geleden was er een vrouw in mijn leven (laten we haar voor het gemak maar Tanya noemen). Op een avond in L.A. hadden we een onenightstand gehad. We kwamen elkaar tegen op een verjaardag, en toen het tijd was om naar huis te gaan, bood ze me een lift aan. We hadden de hele avond met elkaar zitten praten en flirten, dus vroeg ik haar om bij mij nog iets te komen drinken.

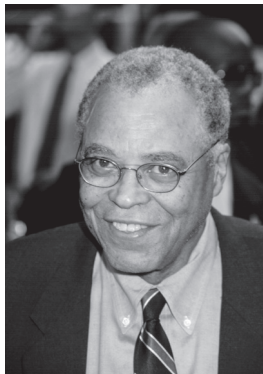
Ik woonde in die tijd in de Hollywood Hills. Het huis was niet van mij, maar ik had het in onderhuur. Het leek wel een beetje op

Robert de Niro's onderkomen in *Heat*, alleen paste het beter bij mij dan bij een vakkundige dief die gepantserde auto's berooft.

Ik maakte een cocktail voor ons beiden, en we zetten om de beurt muziek op terwijl we praatten en lachten. Toen we ten slotte aan de seks toekwamen, was dat behoorlijk overweldigend. Ik weet nog dat ik bij haar vertrek tamelijk dom uit de hoek kwam, met mijn dronken kop. Ik zei zoiets als: 'Tanya, jij bent wel een heel charmante dame.' Ze antwoordde: 'Aziz, jij bent ook best een charmante vent.' Hoe dan ook, onze ontmoeting leek veelbelovend. Op die verjaardag was iedereen het er al over eens geweest dat wij een leuk stel waren.

Dat was toen. Ik wilde Tanya nog een keer zien, en zag mezelf geplaatst voor de simpele vraag die iedereen zich weleens gesteld heeft: hoe en wanneer neem ik weer contact op? Bel ik haar op? Stuur ik haar een sms'je? Of stuur ik haar een bericht via Facebook?

Misschien een rooksignaal. Hoe werkt dat eigenlijk? Steek ik mijn huurhuis in de fik? Hoe genant zou het zijn om de eigenaar, de acteur James Earl Jones, te vertellen dat ik zijn huis heb laten afbranden omdat ik een rooksignaal wilde versturen?

O, nee. Nu verklap ik wiens huis ik huur: dat van koning Jaffe Joffer zelf, de stem van Darth Vader, de filmlegende James Earl Jones.

Uiteindelijk besloot ik een sms'je te sturen, omdat ze dat zelf ook veelvuldig leek te doen. Ik wachtte natuurlijk wel een paar dagen; ik wilde niet te gretig lijken. Tijdens het vrijen hadden we naar Beach House geluisterd, en toen ik ontdekte dat het duo die week in L.A. optrad, leek dat de perfecte aanleiding om contact te zoeken.

Hé, weet niet of je alweer naar NYC bent maar Beach House speelt vanavond en morgen in The Wiltern. Heb je zin? Misschien laten ze je 'The Motto' zingen als we het lief vragen.

Een duidelijke vraag en ik had er nog een grappige draai aan weten te geven ook. (Tanya had 'The Motto' van Drake op het verjaardagsfeestje gezongen, en ik was onder de indruk toen ze de tekst woord voor woord uit haar hoofd bleek te kennen.)

Ik had hier alle vertrouwen in. Niet dat ik nu meteen stapelverliefd op Tanya was, maar ik vond haar erg leuk en dat het klikte tussen ons stond buiten kijf.

Wachtend op haar antwoord fantaseerde ik erop los en ik zag onze relatie al voor me. Misschien konden we het komende weekend naar de voorvertoning van een film in het Hollywood Forever Cemetery. Misschien kon ik van de week een keer voor Tanya koken en die pollo al mattone (kip onder een baksteen) maken die ik al een tijdje wilde uitproberen. Voor later, in de herfst, zag ik ons al vakantie vieren in Ojai. Wie weet hoe onze toekomst eruitzag. Ik zag het helemaal zitten!

Een paar minuten later zag ik de status van mijn bericht veranderen in 'gelezen'.

Mijn hart sloeg over.

Dit was het moment van de waarheid.

Ik ging er eens goed voor zitten en keek toe hoe er kleine puntjes onder het bericht op mijn iPhone verschenen. Je weet wel, die puntjes die laten zien dat de ontvanger een antwoord aan het typen is, het smartphone-equivalent van het langzame ritje naar de top van een achtbaan. Maar toen, een paar seconden later, verdwenen ze weer. Geen antwoord van Tanya.

Hmmm... Wat was er gebeurd?

Ik wachtte een paar minuten.

Niets.

Geen probleem, ze moest waarschijnlijk even nadenken over een perfect grappig antwoord. Ze was iets gaan typen, maar was er niet tevreden over en had besloten er later op terug te komen. Ik snap het wel. En net als ik wilde ze niet te gretig lijken door te snel te antwoorden.

Er ging een kwartier voorbij... Nog steeds niets.

Mijn vertrouwen brokkelde stukje bij beetje af en de twijfel be-
kroop me... Een uur ging voorbij... Niets. Twee uur later... Niets.
Drie uur later... Niets.

Ik begon een lichte paniek te voelen. Ik staaarde naar de tekst die ik
had verstuurd. Net was ik nog vol vertrouwen, maar nu twijfelde ik
overal aan.

Hé, weet niet of je alweer naar NYC bent maar Beach House speelt
vanavond en morgen in The Wiltern. Heb je zin? Misschien laten ze je
'The Motto' zingen als we het lief vragen.

Wat ben ik toch een stommeling! Ik had 'Hee' moeten typen in plaats
van 'Hé'. En ik had veel te veel vragen gesteld. Wat dacht ik nou ei-
genlijk? O, weer een vraag. Aziz, KAP NOU EENS MET DIE VRAGEN!

Maar ik blijf mezelf afvragen wat er aan de hand is en probeer
kalm te blijven.

Oké, misschien zit ze op haar werk en heeft ze het druk. Geen
probleem.

Ik weet zeker dat ze een antwoord stuurt zodra ze kan. We hadden
tenslotte een klik. Tenminste, daar leek het wel op.

Een hele dag gaat voorbij. Een hele dag!

EEN HELE DAG!

Nu heb ik het echt niet meer: wat is hier aan de hand?! Ik weet dat
ze mijn bericht gezien heeft!

Is Tanya's telefoon in de rivier/afvalvergruizer/vulkaan gevallen?

Is Tanya in de rivier/afvalvergruizer/vulkaan gevallen?? O nee!
Tanya is dood, en ik zit hier als een botte egoïst aan onze date te den-
ken. Wat ben ik toch slecht.

Ik legde mijn probleem voor aan een vriend.

'Ach, maak je niet druk, man. Er is niks aan de hand. Je krijgt echt
wel een antwoord. Ze heeft het waarschijnlijk gewoon druk,' zei hij
optimistisch.

Ik nam een kijkje op de social media. En ik zag dat ze op Face-
book met iemand aan het chatten was. Zal ik een berichtje sturen?
Nee! Niet doen, Aziz. Wees cool. Wees cool...

Als ik later op Instagram kijk, zie ik dat die muts van een Tanya een foto van haar ontbijt heeft geplaatst. Te druk om mij even een berichtje te sturen, maar genoeg tijd voor een fotoreportage van haar roereieren met groente?

Ik heb het niet meer. Maar dan heb ik een helder moment, zoals elke idioot dat krijgt in zo'n situatie.

MISSCHIEN HEEFT ZE MIJN BERICHT HELEMAAL NIET GEKREGEN!

Natuurlijk. Dat is er gebeurd. Haar telefoon had even een black-out. Dat moet het geweest zijn.

Ik denk al na over een tweede bericht, maar wat me tegenhoudt is dat zoiets me met vrienden nog nooit is overkomen:

'Hee, Alan, ik heb je een bericht gestuurd om ergens te gaan eten en ik hoor al twee dagen niets van je. Hoe zit dat?'

'Verdomd nog aan toe! O, ik heb je bericht niet gezien. Niet goed verzonden, waarschijnlijk. Of het ligt aan mijn telefoon. Sorry, hoor. Laten we morgen dan maar ergens gaan eten.'

Terug naar de kwestie-Tanya. Het is nu al twee dagen geleden.

Het is woensdag. Het concert is morgen. Ze heeft me niet eens even geantwoord om nee te zeggen. Waarom niet? Als ze dat had gedaan, had ik tenminste nog iemand anders kunnen meenemen. Waarom, Tanya, waarom? Ik word er niet goed van. Hoe kan iemand zo bot zijn? Ik ben tenslotte niet de eerste de beste. Ze kent me al jaren.

Ik bleef me maar afvragen of ik nog een bericht moest sturen, maar besloot uiteindelijk dat ik niet wanhopig wilde overkomen en accepteerde dat ze gewoon geen interesse had. Ik hield mezelf voor dat ik niet eens uit wilde met iemand die mensen zo behandelt. Dat klopte tot op zekere hoogte ook, maar de frustratie en de pijn waren er niet minder om.

Toen bedacht ik iets interessants.

Tien of twintig jaar geleden had ik mezelf onmogelijk zo gek kunnen maken. Ik deed niets anders dan om de paar minuten op mijn telefoon kijken terwijl de paniek, pijn en woede elkaar afwisselden, en dat allemaal omdat iemand te beroerd was om me een berichtje te sturen met haar stomme telefoon.

Ik was overstuurd, maar was Tanya nu echt zo bot of gemeen ge-

weest? Nee, dus. Het enige wat ze had gedaan, was dat ze me geen bericht had gestuurd om een genante situatie te vermijden. Ik zou precies hetzelfde gedaan kunnen hebben, zonder te beseffen hoeveel pijn ik die persoon had bezorgd.

Dat concert heb ik die avond niet meer bezocht. In plaats daarvan trad ik op in een comedy club, waar ik het hele voorval gebruikte om mijn hart eens goed te luchten. Die radiostilte had me heel wat frustratie, onzekerheid en boosheid opgeleverd en me in het diepst van mijn wezen geraakt. Mijn tirade werd met veel gelach ontvangen, maar er ontstond ook iets waardoor ik de indruk kreeg dat ik iets raakte wat dieper ging.

Ik begreep dat zowel de mannen als de vrouwen in het publiek weleens op een bericht van een Tanya hadden zitten wachten en met hun eigen problemen en vragen worstelden. En zo zitten we allemaal, overgeleverd aan onze emoties, naar een klein zwart schermpje te staren. Op een ander niveau is het echter alsof we het samen doen, of we met z'n allen geen idee hebben wat er aan de hand is, en dat is een troostrijke gedachte.

Het fascineerde me dat heel veel mensen moeite hadden met iets wat vroeger veel eenvoudiger was: romantiek in hun leven brengen. Ik vroeg links en rechts naar een boek over wat er allemaal komt kijken bij de zoektocht naar liefde in het digitale tijdperk. Dat leverde hier en daar wel wat interessants op, maar het gedetailleerde en diepgaande sociologische onderzoek waar ik naar zocht, kon ik nergens vinden.

Dat boek bestond niet, dus besloot ik het uiteindelijk zelf maar te schrijven.

Toen ik ermee begon, meende ik dat de grote veranderingen in de romantiek voor de hand lagen en dat ik die voornamelijk moest zoeken in technologische ontwikkelingen zoals smartphones, online dating en social media. Maar toen ik er wat dieper in dook, besepte ik dat de veranderingen in de romantiek niet alleen door technologie waren veroorzaakt. Er viel veel meer over te zeggen. Binnen betrekkelijk korte tijd heeft de cultuur rond het vinden van liefde en een partner een radicale verandering ondergaan. Een eeuw geleden zochten mensen in hun eigen omgeving een fatsoenlijke kandidaat. De

wederzijdse families kwamen bij elkaar en, als geen van beide partijen een moord op zijn/haar geweten had, konden ze trouwen en een kind krijgen, meestal voordat ze de leeftijd van tweeëntwintig hadden bereikt. Nu besteden mensen jaren van hun leven aan een zoektocht naar de perfecte partner. Voor minder dan een tweelingziel of soulmate doen ze het niet. We zoeken dus niet alleen op andere manieren, maar wat echt is veranderd zijn onze wensen en, viel me vooral op, het doel van onze zoektocht.

Hoe langer ik hierover nadacht, hoe sterker de drang werd om dit boek te schrijven. Maar ik, Aziz Ansari, ben maar een gewone stand-upcomedian en dit was geen onderwerp dat ik in mijn een-tje aankon, dus vroeg ik een paar heel slimme mensen om me bij te staan. Een van die mensen is socioloog Eric Klinenberg. We sloegen de handen ineen en bedachten een grootschalig onderzoeksproject met een voortraject van meer dan een jaar in steden over de hele wereld en met vooraanstaande deskundigen op het gebied van liefde en romantiek. Voordat ik verderga, wil ik iets meer over het project vertellen, zodat je weet wat we wel en niet gedaan hebben.

We baseren ons in dit boek vooral op ons eigen onderzoek, dat Eric en ik tussen 2013 en 2014 hebben uitgevoerd. Daarvoor hebben we onder meer focusgroepen samengesteld en interviews gehouden met honderden mensen in New York City, Los Angeles, Wichita, Monroe (in de staat New York), Buenos Aires, Tokio, Parijs en Doha. En dat waren geen gewone interviews. Met de diverse groepen die we hadden samengesteld, hebben we gesprekken over de intieme details van hun romantische leven gevoerd die zeer persoonlijk waren. Wat het nog interessanter maakte, was dat de mensen die aan ons onderzoek deelnamen vrijwillig hun telefoon met ons deelden, zodat we hun interacties via tekstberichten, e-mail, online datingsites en swipe-apps zoals Tinder konden volgen. Die informatie vertelde ons veel, omdat we direct konden observeren hoe mensen met de romantiek in hun leven omgingen en we zo niet alleen afhankelijk waren van verhalen zoals onze deelnemers die zich herinnerden. Omdat we zoveel persoonlijke informatie te horen kregen, hebben we onze deelnemers beloofd dat we hun verhalen anoniem zouden houden. Dat betekent dat alle namen in dit boek gefingeerd zijn, zoals overi-

gens gebruikelijk is in sociaalwetenschappelijk onderzoek.

Omdat we ook data buiten de genoemde steden wilden verzamelen, zetten we een subredditforum op Reddit genaamd Modern Romantics op, zodat we met een grote online focusgroep aan de slag konden gaan en duizenden antwoorden vanuit de hele wereld konden verwerken. (Ik wil alle mensen die hieraan hebben deelgenomen heel hartelijk bedanken; zonder hun hulp was dit boek er niet gekomen.) Als we het in dit boek over 'de subreddit' hebben, dan bedoelen we dus dit forum.

We hebben ook een aantal zeer slimme mensen geïnterviewd, zoals vooraanstaande sociologen, antropologen, psychologen en journalisten die hun werk hebben gemaakt van het bestuderen van de moderne romantiek en stuk voor stuk veel tijd voor ons hebben vrijgemaakt. Hieronder volgt een lijst, en ik hoop maar dat ik niemand vergeet: Danah Boyd van Microsoft; Andrew Cherlin van Johns Hopkins University; Stephanie Coontz van Evergreen State College; Pamela Druckerman van *The New York Times*; Kumiko Endo van de New School, die ons ook met het onderzoek in Tokio heeft geholpen; Eli Finkel van Northwestern University; Helen Fisher van Rutgers University; Jonathan Haidt van NYU; Sheena Iyengar van Columbia University; Dan Savage; Natasha Schüll van MIT; Barry Schwartz van Swarthmore; Clay Shirky van NYU; Sherry Turkle van MIT en Robb Willer van Stanford, die ons ook heeft geholpen met het opstellen van onderzoeksvragen en de analyse van de data.

Naast deze interviews konden we gebruikmaken van waardevolle kwantitatieve data, waaruit we voor dit boek veelvuldig hebben geput. De afgelopen vijf jaar heeft Match.com meegewerkt aan de grootste enquête onder Amerikaanse singles en is er een landelijk representatieve doorsnee ontstaan van vijfduizend mensen met vragen en antwoorden over allerlei fascinerende gedragswijzen en voorkeuren. Match was zo vriendelijk deze gegevens met ons te delen, en wij delen onze analyse daarvan in dit boek. Verder hebben we veel gehad aan Christian Rudder van OkCupid, die een schat aan informatie over het gedrag van zijn gebruikers heeft verzameld. Al deze informatie is van enorm nut geweest, want nu konden we het verschil zien tussen wat mensen zeggen te willen en wat ze in feite doen.

Een andere informatiebron waar we rijkelijk uit hebben kunnen putten, kregen we van Michael Rosenfeld van Stanford University. Dat betrof de gegevens van een enquête, ‘Hoe stellen elkaar ontmoeten en bij elkaar blijven’, waaraan 4002 volwassenen deelnamen van wie driekwart getrouwd was of een vriend/vriendin had. Van Rosenfeld en een andere onderzoeker, Jonathan Haidt van New York University, kregen we toestemming om hun grafieken in ons boek te gebruiken. We danken hen hierbij hartelijk.

Met de hulp van al deze mensen konden Eric en ik een groot aantal onderwerpen rond moderne romantiek bij ons onderzoek betrekken, maar we hebben niet alles kunnen behandelen. Zo is het goed te weten dat dit boek voornamelijk over heteroseksuele relaties gaat. Eric en ik kwamen al vroeg tot de ontdekking dat als we alle aspecten van romantiek waar we over schreven ook voor LGBT-relaties (*Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender*) moesten beschrijven, we het onderwerp geen recht zouden kunnen doen zonder er nog een heel boek aan te wijden. Liefde en romantiek binnen homoseksuele relaties komen in dit boek wel aan de orde, maar we gaan er niet al te diep op in.

Wat hier ook niet onvermeld mag blijven, is dat we voor ons onderzoek vooral gesprekken hebben gevoerd met mensen uit de middenklasse, mensen met een goede opleiding die met het krijgen van kinderen hebben gewacht tot ze achter in de twintig of een eind in de dertig waren en die een intense en intieme relatie met hun dure smartphone onderhouden. Ik ben me er goed van bewust dat liefde en romantiek in een zeer arme en zeer rijke omgeving een heel ander verhaal is, zowel in de Verenigde Staten als in de andere landen die we in het kader van ons onderzoek hebben bezocht. Ook hier geldt echter dat Eric en ik van mening zijn dat we alle variaties met betrekking tot klasse niet in het onderzoek konden meenemen zonder onderge-sneeuwd te raken, dus hebben we het eruit gelaten.

Goed, dat is zo'n beetje alles wat je bij wijze van inleiding moet weten. Maar voordat we van start gaan, wil ik nog één persoon bedanken: jou, de lezer.

Je had tenslotte net zo goed een ander boek kunnen kopen. Je had je keuze kunnen laten vallen op de biografie van Ja Rule. Je had *Lessen*

van een arme en een rijke vader van Robert Kiyosaki kunnen kiezen. Of *Rijke Ja, arme Ja: Ja Rules geheime gids voor een gezond huishoudboekje*.

Dat zijn allemaal boeken die je had kunnen kopen (en misschien wel gekocht hebt). Behalve de laatste, want ondanks herhaalde smeebeden van mijn kant weigert Ja Rule nog steeds om dat te schrijven.

Maar je hebt in ieder geval mijn boek gekocht. En daar ben ik je dankbaar voor.

En laten we ons nu onderdompelen in de wereld van... de moderne romantiek.